

OBSAH

Prezentácia k prvému vydaniu	13
Slovo na úvod	17
Úvod	19
Úvod k druhému vydaniu	21
Hlavná bibliografia	22
PRVÁ ČASŤ: VŠEOBECNÁ BIOETIKA	23
I. Čo je bioetika?	25
1.1 Predhistória bioetiky	25
1.2 Zrod bioetiky	29
A. Biomedicínsky pokrok	30
B. Ľudské práva	31
C. Kríza mýtu o etickej neutralite vedy	33
D. Ekologická kríza	34
1.3 Epistemologický štatút bioetiky	36
A. Študijné pole	37
B. Bioetika ako praktická vedomosť	38
C. Bioetická metóda	40
D. Adresáti a referenti bioetiky	42
1.4 Vzťah k príbuzným disciplínam	43
A. Bioetika a medicínska etika	43
B. Bioetika a medicínska deontológia	44
C. Bioetika a bioprávo	45
1.5 Bioetické centrá a etické komisie	47
II. Aký človek pre bioetiku?	51
2.1 Špecifikum katolíckej bioetiky	51
2.2 Sekulárny antropologický model	53
A. Individualizmus	53
B. Redukcionizmus	55
C. Orientácia zameraná na individuálny výkon (<i>efficientismo</i>)	57
2.3 Kresťanský antropologický model	59
A. Človek existuje vo vzťahu s Bohom	60
B. Človek je jednotná celistvosť	63
C. Človek je Božím obrazom	65
D. Človek jestvuje v Kristovi	68
2.4 Personalistická ponuka	69
Záver	71
III. Profily bioetiky. Aká etika pre bioetiku?	73
3.1 Orientácia popierajúca možnosť etického poznania (non-cognitivistická)	73
3.2 Orientácia klinicko-kazuistická	77

3.3 Orientácia založená na princípoch.....	78
<i>A. Princípy a ich základy</i>	79
<i>B. Kritické zhodnotenie paradigmy princíпов</i>	80
<i>C. Používanie princíпов v katolíckej morálke</i>	82
3.4 Utilitaristická orientácia	84
3.5 Kontraktualistická orientácia	85
3.6 Feministická orientácia	88
3.7 Antropologická orientácia	91
<i>A. Bioetika čností</i>	92
<i>B. Personalistická bioetika</i>	94
3.8 Tradičné etické princípy	96
<i>A. Princíp skutku s dvojitým efektom</i>	96
<i>B. Princíp celistvosti</i>	98
<i>C. Spolupráca na zle</i>	101
3.9 Bioetika a nová etika?	103
Záver	106
DRUHÁ ČASŤ: NEZABIJEŠ	109
I. Vražda a zmrzačenie	111
1.1 Túžba ovládať	111
1.2 Vražda	114
1.3 Zmrzačenie	116
1.4 Sterilizácia	119
1.5 Kastrácia	123
Záver	126
II. Samovražda	129
2.1 Fakty o samovražedných fenoménoch	129
2.2 Genéza samovražednej vôle	131
<i>A. Samovražda a depresia</i>	132
<i>B. Samovražda trpiaceho</i>	132
<i>C. Samovražda ako útek a reakcia</i>	133
<i>D. Samovražda mudrca</i>	134
<i>E. Samovražda z protestu</i>	135
2.3 Morálna závažnosť samovraždy	136
<i>A. Obvyklé dôvody proti samovražde</i>	136
<i>B. Samovražda mudrca a samovražda z protestu</i>	139
<i>C. Subjektívne hodnotenie samovrážd</i>	142
2.4 Smrť v mene väčších hodnôt	144
<i>A. Mučeníctvo</i>	144
<i>B. Smrť z lásky</i>	145
<i>C. Náboženská obeť</i>	148
<i>D. Politická alebo svedecká samovražda</i>	150
Záver	151

III. Dovolená sebaobrana	153
3.1 Násilná sebaobrana medzi ľudskou múdrosťou a evanjeliovým zákonom	153
3.2 Tradičná náuka o legitímnej obrane	157
3.3 Ospravedlnenie legitímnej obrany	162
3.4 Rozvoj etiky	164
IV. Trest smrti	167
4.1 Trest smrti vo Svätom písme	168
4.2 Trest smrti v Tradícii	172
4.3 Racionálne ospravedlnenie trestu.....	175
4.4 Racionálne ospravedlnenie trestu smrti.....	178
4.5 Trest smrti v Katechizme Katolíckej cirkvi	182
4.6 Prekonanie trestu smrti	185
Záver	187
TRETIA ČASŤ: VÝZVY MEDICÍNY	189
I. Osoba medzi zdravím a chorobou	191
1.1 Zdravie a choroba	191
1.2 Vzťah lekár – pacient	196
1.3 Rešpektovanie autonómie	199
<i>A. Súhlas s terapeutickými zákrokmi</i>	199
<i>B. Svedkovia Jehovovi a transfúzia krvi</i>	200
<i>C. Odmietnutie úpornej terapie</i>	201
<i>D. Experimentovanie a informovaný súhlas</i>	201
1.4 Komunikácia pravdy	203
1.5 Ochrana súkromia	204
1.6 Právo na asistenciu	205
Záver	207
II. Transplantačná medicína	209
2.1 Transplantačná medicína	209
2.2 Odber zo živého darcu a dobrovoľné darcovstvo	211
2.3 Kritériá etickej prípustnosti	213
<i>A. Neškodenie a proporcionalita</i>	213
<i>B. Sloboda a nezištnosť</i>	214
2.4 Etické problémy transplantácie z mŕtvolu	215
2.4.1 <i>Etická prípustnosť použiť mŕtvolu</i>	215
2.4.2 <i>Overenie smrti</i>	216
2.4.3 <i>Získanie súhlasu</i>	217
2.4.4 <i>Zneužitia</i>	220
2.5 Transplantácia jednotlivých orgánov	220
2.6 Morálnosť xenotransplantácií	222
Záver	223

III. Overenie smrti	225
3.1 Čo je to ľudská smrť?.....	225
3.2 Smrť organizmu a mozgových funkcií.....	229
3.3 Biomedicínske diskusie a kompetencie teológa.....	233
3.4 Akceptovateľnosť mozgovej smrti.....	236
Záver	241
IV. Genetické biotechnológie	243
4.1 Esenciálne biomedicínske fakty	243
4.2 Etické otázky biotechnológií.....	245
4.2.1 <i>Spravodlivosť a solidarita</i>	246
4.2.2 <i>Ochrana prostredia</i>	247
4.2.3 <i>Ochrana zdravia</i>	248
4.2.4 <i>Rešpektovanie živočíchov</i>	250
4.3 Biotechnológie v kontexte vzťahu človek – príroda	252
4.4 Biotechnológie a ľudský život: etické otázky	253
4.4.1 <i>Poznávacie ciele</i>	254
4.4.2 <i>Diagnostické ciele</i>	256
4.4.3 <i>Liečebné ciele</i>	256
4.5 Znovu sformovať ľudské bytie	257
Záver	260
ŠTVRTÁ ČASŤ: ZAČIATOK ŽIVOTA	263
I. Fyziológia oplodnenia a embryogenéza	265
1.1 Produkcia gamét	265
1.2 Od ovulácie k oplodneniu	267
1.3 Oplodnenie	268
1.4 Od počatia po uhniezdenie	269
1.5 Vývin embrya a plodu	271
1.6 Život v maternici	272
II. Kto je embryo?	275
2.1 Štatút ľudského embrya: dôležitosť problému	275
2.2 Ontologický štatút	276
2.3 Osobnosť embrya	280
A. <i>Senzitívna impostácia</i>	281
B. <i>Impostácia anti-naturalistická</i>	281
C. <i>Funkčná impostácia</i>	282
D. <i>Personalistická impostácia</i>	284
E. <i>Pojem potenciálnej osoby</i>	287
2.4 Animácia v teologickej reflexii	289
Záver	297

III. Zákroky v prenatálnom štádiu života	299
3.1 Etický a právny štatút embrya	299
A. „Rešpektovať ako osobu“	299
B. <i>Pochybnosť ako argument</i>	300
C. <i>Aké práva má embryo?</i>	300
3.2 Typológia zákrokov	301
3.3 Zákonodarstvo	305
IV. Potrat	309
4.1 Definícia a rozlišovanie	309
4.2 Procedúry pri prerušení tehotenstva	310
4.3 Etické hodnotenie	312
A. <i>Tradícia</i>	312
B. <i>Osobná a kolektívna zodpovednosť</i>	314
4.4 Hraničné prípady	315
A. <i>Terapeutický potrat</i>	315
B. <i>Eugenický potrat</i>	317
C. <i>Potrat po znásilnení</i>	318
4.5 Kánonická cenzúra	318
4.6 Zákonodarstvo	319
A. <i>Legalizovať alebo odstrániť trest?</i>	319
B. <i>Zákon a morálka</i>	321
C. <i>Výhrady vo svedomí</i>	322
D. <i>Podstata fenoménu a prevencia</i>	323
Záver	325
V. Umelé oplodnenie	327
5.1 História umelého oplodnenia	327
5.2 Základné biomedicínske údaje	329
A. <i>Vnútrotelové a mimotelové techniky</i>	329
B. <i>Homológne a heterológne techniky</i>	330
C. <i>Špecifické zákroky</i>	331
5.3 Význam ľudského plodenia	332
5.4 Etika umelých zásahov.....	335
5.5 Kritérium pre <i>adiuvatio naturae (pomoc prírode)</i>	337
5.6 Rešpektovanie pravdy o ľudskom plodení	339
A. <i>Heterológne procedúry</i>	340
B. <i>Morálne hodnotenie jednotlivých techník</i>	340
5.7 Rešpektovanie počatého ľudského života	342
A. <i>Spontánne potraty a zničenie embryí</i>	342
B. <i>Osud nadpočetných embryí</i>	343
5.8 Právo na dieťa	344
Záver	346

PIATA ČASŤ: KONIEC ŽIVOTA	347
I. Pacient v terminálnom štádiu medzi úpornou terapiou a opustením.....	349
1.1 Smrť v západnej spoločnosti	349
1.2 Pacient v terminálnom štádiu	351
1.3 Terapia bolesti	353
1.4 Úporná terapia a terapeutické opustenie	355
1.5 Pacient v terminálnom štádiu a zdravotnícke výdavky	358
II. Eutanázia	361
2.1 Definícia a história	361
2.2 Rozlišovanie	363
2.3 Eutanatická mentalita a biologický testament.....	364
2.4 Psychologická genéza túžby po smrti	366
2.5 Etické hodnotenie	367
A. <i>Nedotknuteľnosť ľudského života</i>	367
B. <i>Asistovaná samovražda</i>	368
C. <i>Eutanázia novorodencov</i>	370
Záver	372
<i>Na záver: Ohlasovať evanjelium života</i>	<i>373</i>